

Bilag L



INATSISARTUT

**Naalakkersuisoq for Erhverv, Arbejdsmarked,
Handel og Udenrigsanliggender**

Dato: 13. april 2015

J.nr.: 01.31.11-00014

**Indkaldelse til samråd med Finans- og Skatteudvalget fredag den 17. april 2015, kl.
10.30 i mødelokale 1.**

I medfør af § 19 i Inatsisartuts forretningsorden indkalder Finans- og Skatteudvalget hermed Naalakkersuisoq for Erhverv, Arbejdsmarked, Handel og Udenrigsanliggender til samråd vedr. Forslag til Finanslov for 2015. (FM2015/7).

Finansudvalgets bemærkninger og spørgsmål:

Hermed fremsendes Finansudvalgets supplerende spørgsmål og bemærkninger til Finanslovsforslag 2015. Spørgsmålene er primært baseret på Finansudvalgets gennemgang af Naalakkersuisuts besvarelser af udvalgets spørgsmål af 18. marts 2015.

I den forbindelse ønsker Finans- og Skatteudvalget, at Naalakkersuisut svarer på følgende spørgsmål:

De angivne punktnumre henviser til de samme punktnumre i udvalgets spørgsmål af 18. marts.

12.1 Hovedkonto 64.01.01 Departementet for Erhverv, arbejdsmarked og handel

- a) Naalakkersuisut bedes forklare, hvorledes one-door princippet bliver opretholdt med den nye fordeling af ressort på råstofområdet i mellem Naalakkersuisoq for Finans og Råstoffer og Naalakkersuisoq for Naalakkersuisoq for Erhverv, Arbejdsmarked Handel og Udenrigsanliggender?
- b) Mener Naalakkersuisut, at den akutte opsplitningen på råstofområdet kan siges at være fremmede for selskabernes såvel som offentlighedens overblik på råstofområdet?
- c) Naalakkersuisut bedes forklare, hvilke strategiske så vel som praktiske fordele, der ses opnået?

2.6 Hovedkonto 64.10.25 Storskala-projekter

Indledningsvis er det også udvalgets håb at Aluminiumsprojektet i Maniitsoq en dag realiseres. Imidlertid synes dette industriprojekt efterhånden mere at fremstå som et fatamorgana i horisonten end en realiserbar mulighed. Det er udvalgets forståelse, at projektet status forsat er uafklaret. Dette giver udvalget anledning til at formulere nedenstående spørgsmål:

- d) Er muligt for Naalakkersuisut at fremkomme med en vurdering af, hvornår inden for dette årti projektet kan tænkes at gå fra undersøgelsesfase til etableringsfase?
- e) Hvilken tidsramme er for Naalakkersuisut indeholdt i termen "overskuelig tid"?
- f) Det ses i svaret til udvalget, at Naalakkersuisut forsat satser på at anvende midler til en mulig realisering af projektet. Udvalget ønsker oplyst, om der eventuelt er fremkommet signaler fra Alcoa, der forsat kan begrunde en fastholdelse af henlagte midler på denne hovedkonto f.eks. over en 5 årig periode?
- g) Hvornår kan borgerne i Maniitsoq forvente en ærlig udmelding om, hvorvidt projektet vil blive realiseret eller ikke?

12.9 Hovedkonto 64.13.21 Revalidering

Naalakkersuisut bedes uddybe svaret, og det bedes forklaret, på hvilken måde de nævnte faktorer påvirker effekten af den planlagte førtidspensionsreform og de effekter man ønsker at opnå ved etablering af jobportalen.

12.10 Hovedkonto 64.13.23 Piareersarfiit

Ad spørgsmål a). Udvalget må desværre konstatere, at en meget stor andel af de unge der i disse og de kommende år kommer ud af folkeskolen mangler faglige og/eller personlige kompetencer for at få en uddannelse. Naalakkersuisut peger konsekvent på Piareersarfiit som opsamlingssted for disse unge, tilsyneladende fordi højskoler og efterskoler er selvejende institutioner og derfor ikke noget naalakkersuisut "kan diktere" brugen af. Men Naalakkersuisut anerkender vel, at hvis man mente at højskoler og efterskoler er bedre egnet til at modne unge fagligt og personligt end Piareersarfiit - så kan man politisk gøre meget for at styrke brugen af disse, eksempelvis ved at se på tilskud til optagelse eller ny lovgivning? Har Naalakkersuisut vilje til dette, hvis det viser sig, at unge får flere reelle kompetencer ud af ophold på højskoler og efterskoler i ind- eller udland?

12.10 Hovedkonto 64.13.23 Piareersarfiit

Ad spørgsmål e) Naalakkersuisut bedes uddybe, hvorvidt de udsatte unge der benævnes "bogligt svage" mangler bogligt fundament fordi de

A) har indlæringsvanskeligheder, der stammer fra kognitive vanskeligheder eller

B) har fået så dårlig undervisning, at de - trods en normal begavelse - ikke har fået de nødvendige faglige redskaber.

Udvalget finder, at dette er meget væsentligt for, hvilket forløb man tilbyder de unge, og at det har meget at sige, om man får betegnelsen "bogligt svag" på trods af en udmærket begavelse, men med baggrund i en dårlig skolegang - eller fordi man rent faktisk har nogle kognitive udfordringer der betinger et specielt skoleforløb.

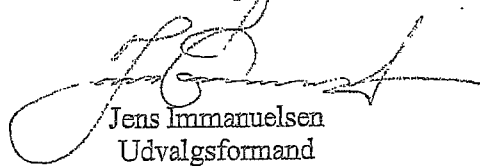
Skal Naalakkersuisuts besvarelse af dette punkt forstås således, at hovedparten af de unge, der forlader folkeskolen uden tilfredsstillende (eller nogen) resultater, har haft en opvækst præget af omsorgssvigt, og at Naalakkersuisut mener, at omsorgssvigt i barndommen umuliggør, at man kan få en tilfredsstillende folkeskoleeksamen og påbegynde et uddannelsesforløb?

Hvad er i givet fald Naalakkersuisuts planer for at få rettet op på denne helt uholdbare situation, således at landets unge kan få en afgangseksamen fra folkeskolen og komme videre med ungdomsuddannelse eller lærerplads, uden først at skulle gå i "tomgang" flere år?

Udvalget påregner at stille opfølgende spørgsmål under samrådet.

Udvalget har som målsætning, at et samråd i videst mulige omfang skal tage form af en politisk drøftelse imellem medlemmet af Naalakkersuisut og udvalget – typisk om prioriteringer og målsætninger. Ved den mundtlige drøftelse bør så vidt muligt benyttes frit foredrag. Udvalget ønsker endelig at modtage et notat på grønlandsk og dansk om foranstående spørgsmål i forlængelse af samrådet. Notatet bedes sendt elektronisk til saam@ina.gl senest umiddelbart efter samrådet. Såfremt notatet medbringes og anvendes under samrådet bedes en kopi givet til udvalgets tolk og udvalgssekretær umiddelbart ved samrådets begyndelse.

Med venlig hilsen



Jens Immanuel
Udvalgsformand



Til
Finans- og Skatteudvalget

Besvarelse af Finans- og Skatteudvalgets spørgsmål i forbindelse med samråd fredag 17. april 2015 kl. 10.30 i mødelokale nr.1

Hermed besvarelser af Finans- og Skatteudvalgets spørgsmål til mig i forbindelse med samråd vedr. Forslag til Finanslov for 2015 **fredag 17.april 2015 kl. 10.30 i mødelokale nr.1.**

17-april-2015
Sagsnr.
Dok. Nr.

Postboks 1601
3900 Nuuk
Tlf. (+299) 34 50 00
Fax (+299) 32 56 00
E-mail: isiin@nanoq.gl
www.nanoq.gl

Finansudvalgets bemærkninger og spørgsmål:

Hermed fremsendes Finansudvalgets supplerende spørgsmål og bemærkninger til Finanslovsforslag 2015. Spørgsmålene er primært baseret på Finansudvalgets gennemgang af Naalakkersuisuts besvarelser af udvalgets spørgsmål af 18. marts 2015.

I den forbindelse ønsker Finans- og Skatteudvalget, at Naalakkersuisut svarer på følgende spørgsmål:

De angivne punktnumre henviser til de samme punktnumre i udvalgets spørgsmål af 18. marts.

12.1 Hovedkonto 64.01.01 Departementet for Erhverv, arbejdsmarked og handel

a) *Naalakkersuisut bedes forklare, hvorledes one-door princippet bliver opretholdt med den nye fordeling af ressort på råstofområdet i mellem Naalakkersuisoq for Finans og Råstoffer og Naalakkersuisoq for Naalakkersuisoq for Erhverv, Arbejdsmarked Handel og Udenrigsanliggender?*

Svar: Det skal pointeres, at den oprindelige enhedsforvaltnings-princip fra Råstofloven der blev vedtaget i 2009 – blev ændret i 2012, som følge af ændringerne i råstofloven som fremsat af daværende Naalakkersuisut. Efter Inatsisartuts vedtagelse af lovændringen, skete der således allerede i 2012 en ophævelse af den gamle myndighedsstruktur.

Inatsisartut vedtog i 2012 ændringer i råstofloven, der medførte en opsplitting af råstofområdet. Indtil ændringen af råstofloven i 2012, varetog råstof-

myndigheden både den ressourcemæssige forvaltning og miljøreguleringen af råstofaktiviteterne m.m. Dette blev adskilt i 2012, således at miljøhåndteringen af råstofferne nu varetages af Departementet for Miljø og Natur.

Ændringen af råstofloven i 2012 indebar også at VSB (Vurdering Samfundsmæssige bæredygtighed) og indgåelse af IBA-aftaler blev flyttet til erhvervs- og arbejdsmarkedsafdelingerne i Departementet for Erhverv og Arbejdsmarked. Opgaven med VSB og indgåelse af IBA har således også i flere år ligget udenfor Råstofstyrelsens sagsområde.

Disse adskillelser blev foretaget fordi man politisk ville sikre, at der ikke var inhabilitet og sammenblanding af interesser i myndighedsbehandlingen.

Opgaverne bliver stadig løst i de samme administrative enheder, som det er sket siden 2012. Der er således ikke, som følge af ressortændringerne efter det seneste valg, ændret ved placeringen af opgaverne.

Efter valget i 2014 og de deraf følgende ændringer i ressortfordelingen, er der i et fælles brev til råstofselskaberne fra de 3 myndigheder på råstofområdet (Råstofdepartementet, Miljøstyrelsen for Råstoffer, Departement for Erhverv, Arbejdsmarked og Handel), fremsendt en detaljeret beskrivelse af opgavefordelingen, således at det er tydeliggjort, hvilke opgaver løses hvor. Der er nu - som hele tiden siden 2012 - en meget tæt koordinering mellem de respektive ressortansvarlige. Grundlæggende er der tale om den samme fordeling af opgaver på de samme administrative enheder, som det har været siden 2012.

Grønland har med de foretagne ændringer fulgt den internationale trend om adskillelse af rollerne i myndighedsbehandlingen på råstofområdet.

EU Offshoredirektivet som trådte i kraft i 2013, stiller således krav om organisatorisk uafhængighed mellem den myndighed, der tildeler licenser til efterforskning og indvinding af undergrunden og den myndighed, der fører tilsyn med sikkerheden på offshoreanlæggene i Nordsøen.

I Danmark er tilsynsansvaret for offshoresikkerheden derfor overflyttet fra Energistyrelsen til Arbejdstilsynet pr. 1. januar 2015 som følge af EU Offshoredirektivet.

Naalakkarsuisut har indledt arbejdet med at undersøge muligheden for hjemtagelse af arbejdsmiljøområdet, og vil i den forbindelse sikre, at de internati-

onale krav til funktionel uafhængighed, der stilles i alle EU-lande, mellem den myndighed der udsteder licenser til efterforskning og udnyttelse og myndigheden for tilsyn følges.

- b) *Mener Naalakkersuisut, at den akutte opsplittningen på råstofområdet kan siges at være fremmede for selskabernes såvel som offentlighedens overblik på råstofområdet?*

Svar: Som nævnt vedtog Inatsisartut i 2012 ændringer i råstofloven der medførte en opsplittning af råstofområdet. Indtil ændringen af råstofloven i 2012, varetog Råstofdirektoratet både den ressourcemæssige forvaltning og miljøreguleringen af råstofaktiviteterne m.m. Dette blev adskilt i 2012, således at miljøhåndteringen af råstofferne nu varetages af Departementet for Miljø og Natur. Denne adskillelse blev foretaget for politisk at sikre, at der ikke var inhabilitet og sammenblanding af interesser i myndighedsbehandlingen.

Ændringen af råstofloven i 2012 indebar også VSB (Vurdering Samfundsmæssige bæredygtighed) og indgåelse af IBA-aftaler som har været varetaget af erhvervs- og arbejdsmarkedsafdelingerne i Departementet for Erhverv og Arbejdsmarked. Opgaven med VSB og indgåelse af IBA har således også i flere år ligget udenfor råstofstyrelsens sagsområde.

Den nuværende administrative forankring af opgaverne er således velkendt af råstofaktørerne, idet den i al væsentlighed har været gældende siden 2012. Som tidligere oplyst har myndighederne i fællesskab tilskrevet alle råstofselskaberne og oplyst om opgavefordelingen. Myndighederne fortsætter med at holde koordinerede møder med selskaberne.

Målet med IBA aftalerne er netop at sikre lokal beskæftigelse og bedst mulig inddragelse af grønlandske virksomheder. Dette er i forvejen netop hovedfokus for indsatsene i Departement for Erhverv, Arbejdsmarked og Handel. Der er således de senere år igangsat store initiativer med opkvalificeringstiltag for såvel arbejdsstyrken som de lokale virksomheder. Der er således store fordele ved dette tætte samarbejde med erhvervs- og arbejdsmarkedsindsatserne generelt.

I forbindelse med IBA forhandlingerne er der skabt en stor og effektiv koordinering og involvering af kommuner og de øvrige departementer, hvilket har sikret at en bred række af interesser er blevet tilgodeset. Med den nuværende placering af opgavevaretagelse af IBA-forhandlinger og efterfølgende opfølgning på de indgåede aftaler, sikres den størst mulige synergieffekt med de uddannelses- og opkvalificeringstiltag der igangsættes via uddannelses, ar-

bejdsmarkeds og erhvervsplanerne. Disse opgaver varetages således som hidtil af Departement for Erhverv, Arbejdsmarked og Handel.

- c) *Naalakkersuisut bedes forklare, hvilke strategiske så vel som praktiske fordele, der ses opnået?*

Svar: De strategiske og praktiske fordele ved de gennemførte ressortændringer er, som forklaret ovenfor – at opgaverne løses af de myndigheder, der i forvejen har de ressortmæssige områder. F.eks. ligger Miljøstyrelsen for Råstoffer i Departement for Natur og Miljø, de socioøkonomiske opgaver såsom IBA-forhandlinger og vurdering af samfundsmæssig bæredygtighed i Departement for Erhverv, Arbejdsmarked og Handel, mens licenshåndtering er placeret i Råstofdepartementet. Sådan som det har været praksis siden 2012.

Som nævnt er det strategiske mål med IBA aftalerne netop at sikre lokal beskæftigelse og bedst mulig inddragelse af grønlandske virksomheder. Dette er i forvejen netop hovedfokus for indsatserne i Departement for Erhverv, Arbejdsmarked og Handel. Således er der i de senere år igangsat store initiativer med opkvalificeringstiltag for såvel arbejdsstyrken som de lokale virksomheder. Der er således store fordele ved dette tætte samarbejde med erhvervs- og arbejdsmarkedsindsatserne generelt.

I forbindelse med IBA forhandlingerne er der skabt en stor og effektiv koordinering og involvering af såvel kommuner og de øvrige departementer, hvilket har sikret at en bred række af interesser er blevet tilgodeset. Med den nuværende placering af opgavevaretagelse af IBA-forhandlinger og efterfølgende opfølgning på de indgåede aftaler, sikres den størst mulige synergieffekt med de uddannelses- og opkvalificeringstiltag der igangsættes via uddannelses, arbejdsmarkeds og erhvervsplanerne. Disse opgaver varetages således som hidtil af Departement for Erhverv, Arbejdsmarked og Handel.

2.6 Hovedkonto 64.10. 25 Storskala-projekter

Indledningsvis er det også udvalgets håb at Aluminiumsprojektet i Maniitsoq en dag realiseres. Imidlertid synes dette industriprojekt efterhånden mere at fremstå som et fatamorgana i horisonten end en realiserbar mulighed. Det er udvalgets forståelse, at projektet status forsat er uafklaret. Dette giver udvalget anledning til at formulere nedenstående spørgsmål:

- d) *Er muligt for Naalakkersuisut at fremkomme med en vurdering af, hvornår inden for dette årti projektet kan tænkes at gå fra undersøgelsesfase til etableringsfase?*

Svar: Det er misvisende at betegne aluminiumsprojektet som et "fatamorgana snarere end en realiserbar mulighed". Det er imidlertid en kendsgerning, at verdensmarkedet for aluminium siden begyndelsen på den verdensomspændende finanskrisen i 2008/09 har udviklet sig på en måde, der har gjort en umiddelbar realisering af planerne for en smelter i Maniitsoq urentabel.

I de seneste to år er der gennemført lukning af en række aluminiumssmeltere i Europa, Nordamerika og Sydamerika. Der er derfor kommet bedre balance mellem den til rådighed stående kapacitet og efterspørgslen på verdensmarkedet.

Den underliggende trend i aluminiumsforbruget er fortsat positiv. Det må derfor anses for overordentlig sandsynligt, at behovet for aluminium i fremtiden vil vokse. Det er især den kraftige udbygning af infrastruktur i f.eks. Kina og Indien der giver vækst i markedet. I den forbindelse betyder den på det seneste faldende vækst i Kina forholdsvis meget for udviklingen i det samlede verdensmarked for aluminium. Især vil det have konsekvenser for, hvornår projektet i Maniitsoq måtte blive kommercielt holdbart om Kina vælger at satse på eksport af aluminium eller - som hidtil - blot holder sig selvforsynende med metallet. Naalakkersuisut følger løbende markedsudviklingen.

e) *Hvilken tidsramme er for Naalakkersuisut indeholdt i termen "overskuelig tid"?*

Svar: Naalakkersuisut drøfter i øjeblikket med Alcoa et tillæg til MoU'en, hvor der fastsættes en endelig tidsfrist for, hvorvidt projektet realiseres eller ej. Naalakkersuisut foreslår at tidsfristen er 1.7.2016.

f) *Det ses i svaret til udvalget, at Naalakkersuisut fortsat satser på at anvende midler til en mulig realisering af projektet. Udvalget ønsker oplyst, om der eventuelt er fremkommet signaler fra Alcoa, der fortsat kan begrunde en fastholdelse af henlagte midler på denne hovedkonto f.eks. over en 5 årig periode?*

Svar: Alcoa har indtil nu afholdt ganske betydelige udgifter i forbindelse med projektet. Alcoa har brugt ca. 75 mio. kr. omfattet af "cost sharing"-aftalen med Selvstyret. Derudover har Alcoa afholdt udgifter af en ukendt størrelse. Det må vurderes som meget sandsynligt, at Alcoas samlede hidtidige omkostninger til projektet ligger et stykke over 100 mio. kr.

Det er indlysende klart, at Alcoa hele vejen igennem har betragtet projektet som realisabelt og langsigtet attraktivt. Selskabet ønsker naturligvis ikke at skulle afskrive det investerede beløb som tab.

De på hovedkontoen henlagte midler er tænkt til at kunne indgå i forbindelse med de endnu udestående forundersøgelser. Omfanget af disse blev i 2010 estimeret til 18 mio. USD. Det er Naalakkersuisuts opfattelse, at det vil være meget uheldigt at tilbageføre de henlagte midler på nuværende tidspunkt. Som anført i foregående svar søger Naalakkersuisut at opnå endelig afklaring af projektets fremtid medio 2016. Det er Naalakkersuisuts vurdering, at man tidligst kan tage stilling til en tilbageførsel af midlerne på dette tidspunkt.

g) *Hvornår kan borgerne i Maniitsoq forvente en ærlig udmelding om, hvorvidt projektet vil blive realiseret eller ikke?*

Svar: Naalakkersuisut og Alcoa er ved at fastlægge dato for afholdelse af et borgermøde i Maniitsoq. Målet er at det som udgangspunkt skal være afholdt inden udgangen af august.

12.9 Hovedkonto 64.13.21 Revalidering

Naalakkersuisut bedes uddybe svaret, og det bedes forklaret, på hvilken måde de nævnte faktorer påvirker effekten af den planlagte førtidspensionsreform og de effekter man ønsker at opnå ved etablering af jobportalen.

Svar: Formålet med revalidering er at hjælpe mennesker med begrænsninger i arbejdsevnen ind på eller tilbage til arbejdsmarkedet for fremover at kunne forsørge sig selv og sin familie. Alle mennesker med begrænset arbejdsevne, og som hjælpes ind på – eller tilbage til – arbejdsmarkedet, undgår at blive førtidspensioneret.

Kommunerne bestemmer selv hvor mange penge, de vil afsætte på deres budget (konto 35) til brug for revalideringsrelaterede udgifter.

En person i virksomhedsrevalidering, hvor pågældende skal udføre ufaglært arbejde for eksempel på et lager, aflønnes efter SIK's overenskomst for timelønnede ufaglærte, og arbejdsgiver får tilskud til lønnen. Tilskuddet vil oftest starte på 80% og gradvist falde til 20% af lønudgifterne.

Selvstyret refunderer 50% af kommunernes udgifter til revalidering. Endvidere skal det oplyses, at kommunerne vil spare på udgifter til offentlig hjælp, såfremt en person gennemgår et revalideringsprogram. Hvis en person efter endt revalidering kommer i arbejde, vil kommunen opnå en langsigtet nettobesparelse. Dette

forhold bliver belyst i de kurser som departementet holder for kommunernes personale.

Det er Naalakkersuisuts opfattelse, at den bedste hjælp, for at sikre en stabil tilknytning til arbejdsmarkedet på ny for mennesker med begrænsninger i arbejdsevnen, sker via virksomhedsrevalidering.

Det er videre Naalakkersuisuts opfattelse, at etablering / genetablering på arbejdsmarkedet frem for førtidspensionering er den bedste løsning både samfundsmæssigt og personligt for den enkelte berørte borger. Naalakkersuisut vil derfor støtte mest muligt op om at hjælpe borgere med begrænsninger i arbejdsevnen ind på eller tilbage til arbejdsmarkedet og gerne med hjælp i form af virksomhedsrevalidering som effektivt middel til forebyggelse af førtidspensionering.

Etablering af Jobportalen skal gøre det lettere for arbejdsgivere med ledige jobs og arbejdssøgende ledige at finde hinanden på kryds og tværs af land og kyst.

Naalakkersuisut ønsker, at flest muligt bliver på arbejdsmarkedet så længe som muligt. At forebygge førtidspensionering ved støtte ordninger der kan afdække, styrke og opkvalificere arbejdsevnen koster på kort sigt en investering, som Naalakkersuisut er sikker på, at man i kommunerne vil støtte op om i nødvendigt omfang gennem de kommunale budgetter, for at sikre flest mulige borgere som aktive medspillere og skatteydere i byer og bygder på hele kysten.

12.10 Hovedkonto 64.13.23 Piareersarfiit

Ad spørgsmål a). Udvalget må desværre konstatere, at en meget stor andel af de unge der i disse og de kommende år kommer ud af folkeskolen mangler faglige og/eller personlige kompetencer for at få en uddannelse. Naalakkersuisut peger konsekvent på Piareersarfiit som opsamlingssted for disse unge, tilsyneladende fordi højskoler og efterskoler er selvejende institutioner og derfor ikke noget naalakkersuisut "kan diktere" brugen af. Men Naalakkersuisut anerkender vel, at hvis man mente at højskoler og efterskoler er bedre egnet til at modne unge fagligt og personligt end Piareersarfiit - så kan man politisk gøre meget for at styrke brugen af disse, eksempelvis ved at se på tilskud til optagelse eller ny lovgivning?

Har Naalakkersuisut vilje til dette, hvis det viser sig, at unge får flere reelle kompetencer ud af ophold på højskoler og efterskoler i ind- eller udland?

Svar: Presset på Piareersarfiks opkvalificerende og personligt udviklende tilbud er så massivt, at det ikke er realistisk at forestille sig at landets 2 efterskoler og 2 højskoler kan løfte opgaven alene.

Hvert år er der omkring 700 elever, der gennemfører et bogligt opkvalificerende AEU- eller FA-forløb og dertil skal lægges op til 200 unge mennesker, der gennemgår et kortere eller længerevarende ikke-bogligt forløb, f.eks. Piorsaavik, Pilertitsivik eller Timi Asimi-lignende forløb.

Landets Piareersarfiit er dybt funderede i hver enkelt by og hvis opgaven skal flyttes til mere centraliserede efter- og højskoler, vil det kræve mange flere ressourcer end der i dag er afsat til landets efter- og højskoler.

Piareersarfiit visiterer årligt omkring 40-45 elever til højskoleophold i Danmark i forlængelse med deres handlingsplan ift. fremtidige uddannelsesdrømme og opkvalificering af de unge menneskers sproglige og personlige kompetencer, således at de er bedre rustet til at gennemføre en uddannelse efterfølgende.

12.10 Hovedkonto 64.13.23 Piareersarfiit

Ad spørgsmål e) Naalakkersuisut bedes uddybe, hvorvidt de udsatte unge der benævnes "bogligt svage" mangler bogligt fundament fordi de

A) har indlæringsvanskeligheder, der stammer fra kognitive vanskeligheder eller B) har fået så dårlig undervisning, at de - trods en normal begavelse - ikke har fået de nødvendige faglige redskaber.

Udvalget finder, at dette er meget væsentligt for, hvilket forløb man tilbyder de unge, og at det har meget at sige, om man får betegnelsen "bogligt svag" på trods af en udmærket begavelse, men med baggrund i en dårlig skolegang - eller fordi man rent faktisk har nogle kognitive udfordringer der betinger et specielt skoleforløb.

Skal Naalakkersuisuts besvarelse af dette punkt forstås således, at hovedparten af de unge, der forlader folkeskolen uden tilfredsstillende (eller nogen) resultater, har haft en opvækst præget af omsorgssvigt, og at Naalakkersuisut mener, at omsorgssvigt i barndommen umuliggør, at man kan få en tilfredsstillende folkeskoleeksamen og påbegynde et uddannelsesforløb?

Hvad er i givet fald Naalakkersuisuts planer for at få rettet op på denne helt uholdbare situation, således at landets unge kan få en afgangseksamen fra folkeskolen og komme videre med ungdomsuddannelse eller lærerplads, uden først at skulle gå i "tomgang" flere år?

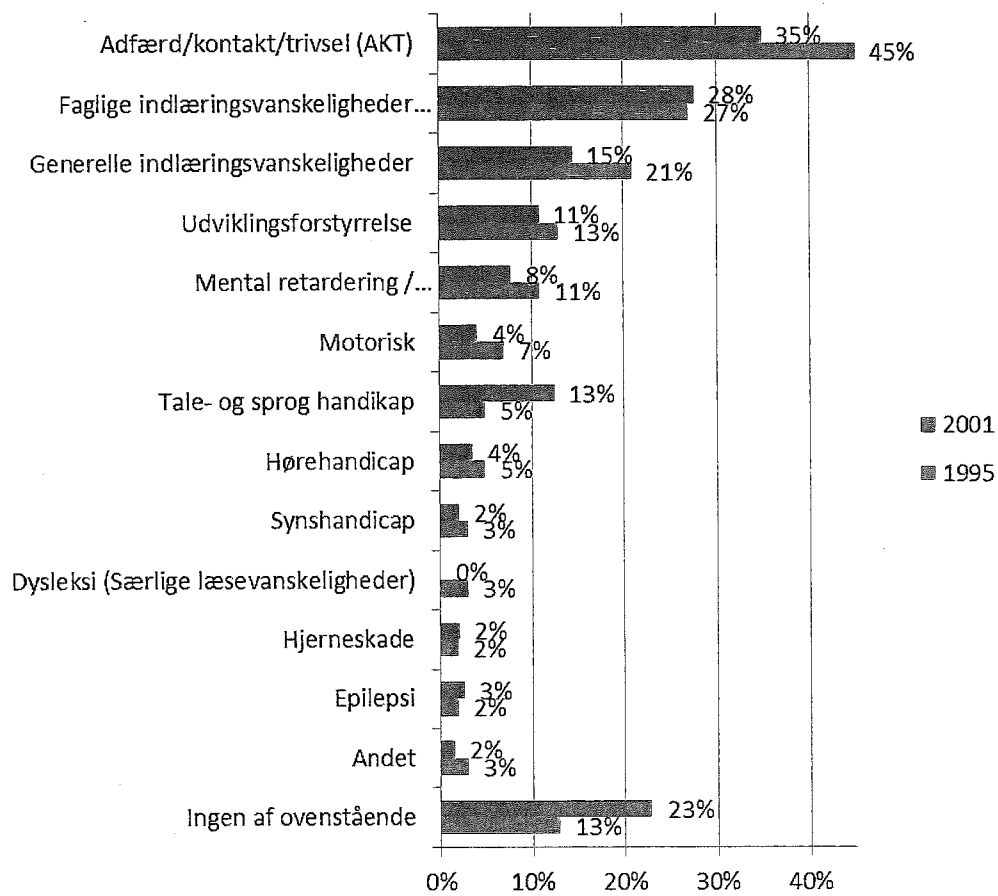
Svar: Til besvarelse af dette spørgsmål har jeg indhentet følgende svar fra Naalakkersuisoq for Uddannelse, Kultur, Forskning og Kirke:

Naalakkersuisut har ingen forskningsbaseret belæg for at svare på, hvorvidt "bogligt svage" elevers skoleresultater skyldes kognitive vanskeligheder eller om det skyldes, at de "har fået så dårlig undervisning, at de - trods en normal begavelse - ikke har fået de nødvendige faglige redskaber". En udtømmende af-

dækning af problemstillingen vil kræve omfattende forskningsprojekter eller stort anlagte pædagogiske- psykologiske undersøgelser af målgruppen. Naalakkersuisut er ej heller bekendt med forskning i landet, der direkte dokumenterer sammenhængen mellem opvækstbetingelser og skole- og uddannelsesresultater. Naalakkersuisut er dog overbevist om, at omsorgsvigt og andre traumatiske oplevelser i barndommen og ungdommen kan have alvorlige følger for senere skolegang og uddannelsesforløb. Det er alment kendt, at eksempelvis sociale problemer kan have negativ indflydelse på børns læring og udvikling og det er meget vigtigt, at voksne omkring barnet i daginstitutioner og skoler er opmærksomme på børnenes udvikling og vækst, og at de handler herefter, når der er mistanke om evt. mistro og omsorgssvigt.

Ifølge en rapport fra Epinion (2013) har hver 5. elev i den Grønlandske folkeskole en PPR-rapport (Pædagogisk, Psykologisk Rådgivning) og hver femte af disse har et handicap. De øvrige sager vedrører i følge samme rapport generelle indlæringsvanskeligheder og specifikke faglige vanskeligheder. Hver anden elev med en PPR journal (som altså udgør 20 % af grønlandske børn) får ikke Folkeskolens afsluttende prøve. Hver anden får afgangsprøve, dog med prøvemangler. Ca. 7 % af eleverne i folkeskolen (562 ud af 7886 elever) modtog i skoleåret 2013/2014 vidtgående specialundervisning. En stor del af sagerne i PPR (35-45 %) handler om AKT – adfærd/kontakt/trivsel – og er altså sager, som har en social dimension. Faglige indlæringsvanskeligheder omfatter (27-28 %), mens generelle indlæringsvanskeligheder udgør 15 og 21 % (se nedenstående figur fra Epinion).

Naalakkersuisut har i samarbejde med KANUKOKA og IMAK fået foretaget en uvildig evaluering af folkeskolen. Rapporten over evalueringen af folkeskolen påpeger en lang række problemfelter og opmærksomhedspunkter, som har indflydelse på børn og unges udbytte af deres skolegang. Naalakkersuisoq for Uddannelse har i den forbindelse afholdt pressemøde d. 14. april 2015 om de planlagte initiativer på folkeskoleområdet. Naalakkersuisut ønsker i den forbindelse at revitalisere folkeskolereformen "Atuarfitsialak", hvor skolens undervisning og omsorg skal styrkes, folkeskolens ledere og lærere skal professionaliseres og de kommunale politiske og administrative lederes ansvar skal tydeliggøres, så de kan gå forrest i forandringsprocesserne. Der skal udarbejdes nye kvalitetsvurderingsredskaber og modeller, ligesom skolehjemssamarbejdet skal styrkes bl.a. ved etablering af en landsdækkende forældreorganisation. Der skal ske en indsats i forhold til fremmedsprog, og der skal fokus på elevernes læring gennem intensivering i brugen af handleplaner og elevplaner. Endvidere skal der etableres en "Uddannelsesstyrelse" (det tidligere Inerisaavik), for hvem bl.a. implementering af lovgivningen på folkeskoleområdet vil blive en central opgave.



Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga

Med venlig hilsen

Vittus Qujaukitsoq